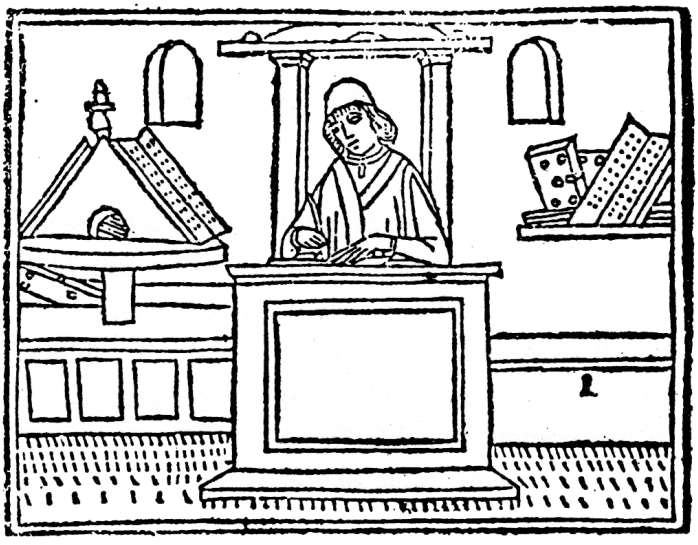
Giovanni Bocaccio

Decameron

İtalyanca aslından çeviri,
önsöz ve dipnotlar

Rekin Teksoy

Acıları paylaşmak insana özgü bir davranıştır; herkese yaraşır, özellikle de başkalarının desteğine gereksinme duymuş ve bu desteği görmüş olanlara. Böyle bir desteğe gereksinme duyup da kavuşma mutluluğuna erişenler arasında ben de varım. İlk gençliğimden bu yana karşı koyulmaz, yüce ve soylu bir sevdayla tutuştum. Anlatacak olsam kulaklarınıza inanmaz, duyduklarınızı benim zor koşullarımla bağdaştırmazsınız. Sevdamı bilen sağduyulu kişiler beni yüreklendirseler, bana daha fazla değer verseler de, büyük acılara güçlüklere göğüs germek zorunda kaldım. Sevdiğim kadının bir suçu yoktu, hak ettiğim sevinçlere izin vermeyen, içimdeki ateşi besleyen, tutkunun alevleriydi. Bu tutkuydu, yüreğimin gücünün ötesinde acılara boğulmasına yol açan. Dostların içimi ferahlatan avutucu sözleri, övülesi oyalamaları olmasaydı, hiç kuşkusuz dayanamaz, ölüp giderdim. Bereket kendisi sonsuz olan O, kesin bir yasa koyup yeryüzündeki her şeyi sonlu kıldığı için, sevdaların

en ateşlisi sevdam, aklın, mantığın, utancın ya da korkunun hızını kesemediği, belini bükemediği sevdam, geçen zamanın etkisiyle öyle duruldu ki, artık içim, teknesini fırtınalı tutkuların denizinde batmaktan kurtarmış olanların erincine kavuştu. Artık acılar sona erdi, bir zamanlar dayanılması onca zor sevdam, şimdi tatlı bir anı oldu.

Çektiklerim sona erse de, gördüğüm iyilikler, dertlerimi paylaşan dostluklar belleğimden silinmedi. Sanırım ölünceye dek de silinmeyecek. Bana göre iyilikbilirlik erdemlerin en yücesi, iyilikbilmezlik ise kusurların en büyüğü. İyilikbilmez olmadım hiç. Artık özgür olduğumu söyleyebileceğim için, sınırlı olanaklarımın elverdiği ölçüde, aldıklarımın karşılığını ödemeye çalışacağım. Bilge oldukları, mutlu oldukları için böyle bir desteğe gereksinme duymayan beni destekleyenlere değil, üzüntülerinin giderilmesini bekleyenlere el uzatacağım. Desteğim, daha doğrusu oyalamam acı çekenler için yetersiz bile olsa, yine de hızla en çok gereksinme duyulan yere ulaştırılması gerektiğine inanıyorum. Çünkü burada daha yararlı olur, değeri daha iyi anlaşılır. Ne denli yetersiz olursa olsun, bu desteğin erkeklerden çok sevdalı kadınlara verilmesi gerektiğine kim karşı çıkabilir? Sevecen yüreklerinin derinliğinde utana sıkıla gizledikleri sevda ateşi, çok daha yakıcı olur kadınlarda. Sevdanın gelmiş geçmiş kurbanları bilirler bunu. Üstelik babalarının, analarının, erkek kardeşlerinin, kocalarının isteklerine, keyiflerine, buyruklarına boyun eğerler kadınlar. Zamanlarının büyük bir bölümünü, hiçbir şey yapmadan odalarının dört duvarı arasında oturarak geçirirler. İsteseler de istemeseler de, aynı saat içinde bir düşünceden bir düşünceye atlarlar; elbette tümü de iç açıcı olmaz bunların. Bu çalkantılar boyunca içlerine çöreklenebilecek bir hüzün, yerini yeni bir duyguya bırakıncaya dek çıkmak bilmez yüreklerinden.

Üstelik kadınlar direnme konusunda erkeklerden çok daha güçsüzdürler.

Hepimizin açıkça görebileceği gibi, sevdalı erkekler böyle bir durumla karşılaşmazlar. Sıkıldıklarında, üzüldüklerinde sıkıntılarından üzüntülerinden sıyrılmak, oyalanmak için çeşitli yollara başvurabilirler. Çıkıp dolaşabilir, bir sürü şey işitip görebilir, şahin yetiştirebilir, ava gidebilir, at binebilir, balık tutabilir, oyun oynayabilir, alışveriş yapabilirler. İlgilerinin tümü ya da bir bölümü bu etkinliklere yönelince, en azından bir süre için dertler unutulur. Ardından, şu ya da bu biçimde bir avuntu gelir, acı azalır.

Kadınlar örneğinde gördüğümüz gibi, yazgının, gücü az olanlara destek vermede cimri davranışının haksızlığını bir ölçüde gidermeye çalışacağım. Seven kadınlara -bunların dışındakilere iğne, iğ, çıkrık yeter- destek olmak, kucak açmak amacıyla artık geçmişte kalan ölümcül veba salgınından kaçmak için bir araya gelen, yedi kadınla üç genç erkekten oluşan dürüst bir toplulukta on gün boyunca anlatılan yüz öykü, masal ya da meseli ve söz konusu kadınların sevdikleri için söyledikleri şarkıları aktaracağım. Bu öyküler günümüzde ya da geçmişte geçen, kimisi neşeli kimisi hüzünlü gönül ilişkilerini ve başka türden olayları içerecek. Sözünü ettiğim kadınlar öykülerimi okurlarsa, hem öykülerin eğlenceli içeriğinden keyif alacak, hem de kaçınılması ya da benimsenmesi gereken davranışlar konusunda hiçbir çaba harcamadan yararlı bilgiler edinmiş olacaklar. Tanrı'nın izniyle amacıma ulaşırsam, beni zincirlerimden çözüp onları eğlendirmeme olanak sağladığı için Sevda'ya gönül borcu duysunlar.

X

*Pietro di Vinciolo akşam yemeği için arkadaşına gidince karısı eve bir delikanlı alır. Pietro geri gelir. Kadın delikanlıyı bir tavuk kafesinin altına saklar. Pietro, birlikte yemek yediği Ercolano'nun karısının eve bir delikanlı aldığından söz eder. Karısı, Ercolano'nun karısını ayıplar. Kötü bir raslantı sonucu, eşek, ayağı ile sepetin altındaki delikanlının eline basınca delikanlı bağırır. Pietro koşup onu görür, karısının oyununu anlar. Sonunda, çarpık eğilimleri karısı ile uzlaşmasını sağlar.**

Kraliçe öyküsünü bitirince, herkes Federico'yu ödüllendiren Tanrı'ya şükürler etti. Bu arada Dioneo, kendisine bir şey denilmesini beklemeden söze başladı:

Belki kötü alışkanlıkların yol açtığı geçici bir kusur, belki insan yapısından kaynaklanan bir eğilim, insanların iyi şeylerden çok, kötü şeylere gülmeleri sonucunu doğurur, özellikle de olay kendilerini ilgilendirmiyorsa. Bu nedenle, bir önceki çabamın olduğu gibi, şimdiki çabamın da amacı, içinizdeki sıkıntıları atıp yerlerine sevinci, neşeyi koymak olacak. Anlatacağım öykünün bir bölümünün ahlakla bağdaşmadığını biliyorum, sevdalı gençler. Ama yine de anlatmamazlık etmiyorum, çünkü hoşlanacağınızı sanıyorum. Bu öyküyü dinlerken, sanki bir bahçeye girdiğinizi, elinizi sakınarak uzatıp dikenleri bırakarak gülleri derdiğinizi düşünün. Öykudeki kötü

* Karılarının aldattığı iki erkeği konu edinen bu öyküde Boccaccio, 1. yüzyılda yaşayan Latin düşünür Apuleius'un *Metamorfosi* adlı romanındaki bir bölümden esinlenir.

adamı da dikenler gibi, kötü alışkanlığı, onursuzluğu ile başbaşa bırakın. Karısının sevda kurnazlıklarına kana kana gülecek, zor duruma düşenlerin mutsuzluklarını ise, paylaşacaksınız.

Bundan kısa bir süre önce Perugia'da Pietro di Vinciolo adında varlıklı biri yaşıyordu. Kendi isteğinden çok, başkalarını kandırmak, Perugialıların kendisine ilişkin kanılarını değiştirmek amacıyla evlenmişti. Rastlantıya bakın ki, aldığı kadın etli butlu, kızıl saçlı, fıkır fıkır bir kızdı. Ateşini söndürmeye bir koca yetmez, iki koca isterdi. Oysa, vardığı kocanın ruhu başka eğilimler taşıyordu. Kısa sürede kocasını tanıyan kadın güzeldi, tazeydi, içi ateşli, bedeni güçlüydü. Huzuru kalmayan kadın sık sık kocasına söyleniyordu. Yaşamları çekilmez olmuştu. Çok geçmeden kadın, evliliğin kocasının kusurunu düzeltmediğini, kendi sağlığını bozduğunu görünce, kendi kendine şunları dedi:

"Bu herif beni bırakıp sapık eğilimlerine uyuyor, kurak yerlerde nalınla dolaşmayı seviyor. Ben de, sulak yerlerde bir

başkasına yelken açtırırım. Onu erkek bilip erkeklerin hoşlandıkları şeylerden hoşlandığını sanarak, koca diye vardım. Üstelik, dünyanın drahomasını verdim. Erkek olmadığını bilsem, elbette varmazdım ona. Benim dişi olduğumu biliyordu, kadınlardan hoşlanmıyorsa ne diye evlendi benimle? Bu duruma dayanamam. Dünyadan elimi eteğimi çekmek isteseydim rahibe olurdum. Böyle bir isteğim olmadığına göre, bu herifin gönlümü etmesini beklersem, boşuna bekler, yaşlanıp giderim. Yaşlandıktan sonra yakınmak bir işe yaramaz, gençliğim geri gelmez. Bir bakıma bana yol gösteriyor, o. Benim de, onun gibi bir delikanlı bulmam gerek. Onun davranışı kınanıyor, benimki ise övülecek. Ben yalnızca yasalara karşı çıkmış olacağım, oysa o hem yasalara, hem doğaya karşı gelmiş oluyor."

Sık sık aklından bu düşünceleri geçiren kadıncağız, düşündüklerini gizlice gerçekleştirmek için, yılan besleyen kadın ermiş Verdiana'ya* benzeyen yaşlı bir kadınla işbirliği yaptı. Yaşlı kadının elinden tesbih, dilinden kilise babalarının öyküleri, ermiş Francesco'nun yaraları düşmüyor, hiçbir ayini kaçırmıyordu. Herkes ermiş gözüyle bakıyordu ona. Genç kadın bir fırsatını bulup amacından söz etti ona. Yaşlı kadın şu yanıtı verdi:

"İyi edersin kızım, her şeyi bilen Tanrı adına söylüyorum bunu. Böyle bir neden olmasa bile, sen de, senin benzerlerin de gençliğinizi boşa harcamamak için gerekeni yapmalısınız. Zamanı boşa geçirmiş olmanın pişmanlığından daha büyük pişmanlık olmaz. Yaşlanınca, ocak başında külleri eşelemekten başka ne gelir elimizden? Bunun bilincine varıp bu konuda tanıklık edebileceklerden biri de benim. Gençliğimin tadını çıkartmadığım, zamanın akıp gidişine bakmakla yetindiğim için, şu yaşlılık günlerimde içim sıkılıyor, yüreğim eziliyor.

* Resimlerde, aşını kendisini sokan iki yılanla paylaştığı gösterilen kadın ermiş.

Doğrusunu istersen, yine de bir şeyler yaptım. Beni aptal sanmanı istemem. Ne var ki, yapabileceklerimin tümünü yapmadım. Bunları anımsadıkça, kendime senin gözlerinle bakıp kimsenin benim için kılını bile kıpırdatmadığını gördükçe duyduğum acıyı Tanrı bilir. Erkekler için durum böyle değil. Dünyaya, o işin dışında da, bin türlü yetenekle geliyorlar, yaşlı erkekler gençlerden daha değerli bile oluyorlar. Kadınlar ise o işle, çocuk doğurmanın dışında bir işe yaramıyorlar. Bizi sevmelerinin nedeni bu. Dediklerimin kanıtı, bir kadının bir sürü erkeği pes ettirebilmesi ama bir sürü erkeğin tek bir kadını pes ettirememesi. Madem bu amaçla dünyaya gelmişiz, sana bir daha söylüyorum, kocanın yaptığına fazlasıyla karşılık vermekle iyi ediyorsun. Yaşlandığında, ruhun bedeninden şikâyetçi olmaz böylece. Bu dünyadan ne elde edersen yanına kâr kalır. Özellikle biz kadınlar için durum böyle. Zamanı erkeklerden daha hızlı kullanmak zorundayız. Bildiğin gibi, yaşlanınca kocamız da, başka erkekler de yüzümüze bakmazlar. Kedilere masal anlatalım, sahanları, tencereleri sayalım diye mutfağa gönderirler bizi. Daha da kötüsü şarkılar düzerler bizim için: 'Gençlere tadımlık yemekler, kocakarılara artık kemikler.' Bunun gibi bir sürü şey derler daha. Sözü uzatmadan sana şunu söyleyeyim ki, içini dökmek için yeryüzünde benden daha uygun birini bulamazdın. Sözümü ne seçkinlerden esirgerim, ne de sertlerin, hırçınların karşısında eğilir, bükülürüm. Kim hoşuna gidiyorsa göster, gerisini bana bırak. Şunu da aklından çıkartma kızım. Bundan böyle okuyacağım dualara, çekeceğim tesbihlere senin ölülerini de katacağım, Tanrı'nın onları mumlarla, kandillerle aydınlatmasını isteyeceğim; ama ben yoksul bir kadınım, katkını esirgemeyeceksin benden."

Sözleri bitmişti. Genç kadın, yaşlı kadınla anlaşmıştı. O mahalleden sık sık geçen genç bir adam vardı. Görünüşünü

iyice anlattıktan sonra, ona rastlayacak olursa ne yapması gerektiğini söyledi. Sonra da, bir parça tuzlu et verip gönderdi kadını.

Birkaç gün sonra, yaşlı kadın söylenilen adamı gizlice genç kadının odasına getirdi. Bir süre sonra, kadının canı isteyince bir başkasını getirdi. Genç kadın kocasından korkmakla birlikte, karşısına çıkan olanaklardan yararlanmamazlık etmiyordu. Günlerden bir gün, kocası Ercolano adında bir arkadaşına akşam yemeğine gidince, yaşlı kadından Perugia'nın en yakışıklı, en sevimli delikanlılarından birini getirmesini istedi. Yaşlı kadın denileni hemen yaptı. Genç kadın delikanlı ile yemek yemek için sofraya oturmuştu ki, Pietro açılması için kapıyı çaldı. Kapının çalındığını duyan kadın, beyninden vurulmuşa döndü. Delikanlıyı kaçırmayı ya da uygun bir yere saklamayı beceremeyerek, yemek odasının bitişiğindeki sandık odasında duran bir tavuk sepetinin altına gizledi. Sepetin üstüne de, o gün içini boşalttırmış olduğu bir çuvalı örttü. Bu işi çarçabuk bitirdikten sonra, kapıyı açtırttı. Kocası eve girer girmez de:

"Yemeği çok hızlı yemişsiniz" dedi.

Pietro karşılık verdi:

"Yemeğin tadına bile bakmadık."

"Niye bakmadınız?" dedi kadın.

Bunun üzerine Pietro şunları dedi:

"Dinle. Ercolano, karısı, ben sofraya oturur oturmaz, yanıbaşımızda bir aksırık duyduk. Birinci, ikinci aksırıklara aldırmadık. Ama aksırıklar sürüyordu: Üç, dört, beş ve daha bir sürü. Hepimiz şaşırmıştık. Sokak kapısını geç açıp bizi beklettiği için zaten karısına kızmış olan Ercolano, büyük bir öfkeyle: 'Ne demek bu? Kim hapşırıyor?' diye sordu. Masadan kalkıp az ötedeki merdivene doğru gitti. Merdivenin altında,

fazla eşyaların, öte berinin koyulduğu bir yüklük vardı. Aksırığın oradan geldiğini sanarak, kapısını açtı. Kapıyı açar açmaz, keskin bir kükürt kokusu yayıldı etrafa. Daha önce de burnumuza kükürt kokusu gelmiş, yakınmaya kalkışınca kadın: 'Az önce örtüleri kükürtle yıkadım, buharı emsinler* diye de merdivenin altına astım. Koku oradan geliyor' demişti. Açtığı kapıdan yayılan koku biraz dağılınca içeriye bakan Ercolano, kükürtün etkisiyle aksırmış olan ve aksırmayı sürdüren adamı gördü. Aksırmasına karşın kükürt öylesine doluyordu ki ciğerlerine, bir süre sonra artık ne aksırabilecek, ne de başka bir şey yapabilecekti. Adamı gören Ercolano karısına bağırmaya başladı: 'Az önce kapıyı niçin açmayıp bizi beklettiğini anladım şimdi. Bunu yanına bırakırsam, yazıklar olsun bana.' Bu sözleri işiten, suçunun ortaya çıktığını gören kadın, bir şey demeden masadan kalktı, bilmediğim bir yere gitti. Karısının kaçtığını görmeyen Ercolano ise, durmadan adama dışarı çıkmasını söylüyordu. Ama adam bitkin durumda idi, Ercolano ne derse desin kılını kıpırdatmıyordu. Sonunda Ercolano, adamı bir ayağından tutup dışarı çekti ve onu öldürmek için, koşarak bir bıçak aramaya gitti. Karakolluk olmak istemediğim için, benim de içimi bir korku kaplamıştı. Yerimden kalktım, adamı öldürmesini ya da ona kötülük etmesini engelledim. Bağırıp çağırarak adamı savundum. Gürültüye komşular geldiler. Kendinden geçmiş adamı evden çıkartıp bir yerlere götürdüler. Bu nedenle yemeğin keyfi kalmadı. Dediğim gibi, tadına bile bakamadım hiçbir şeyin."

Bunları dinleyen kadın, kendisi gibi becerikli başka kadınların da olduğunu ama kimi kez işlerinin rast gitmediğini anlamıştı. Ercolano'nun karısına seve seve arka çıkmaya hazırdı. Ama bir başkasının hatasını kınamanın, kendisine daha

* Kükürt buharının sararmış çamaşırları ağartma özelliği vardır.

rahat davranma olanağı sağlayacağını düşündü. Açtı ağzını, yumdu gözünü:

"Şu işe bakın! Dürüst, namuslu kadına bakın, amma da dürüst, amma da namusluymuş. Öyle temiz sanıyordum ki ruhunu, günahlarımın bağışlanması için aracılığını bile isteyebilirdim onun! İşin kötüsü, yaşını başını aldıktan sonra gençlere kötü örnek olması! Dünyaya gözlerini açtığı saate de, bu dünyada geçirdiği saatlere de lanet olsun. Bu namussuz, bu yüz karası kadın, yeryüzündeki bütün kadınların namusunu da iki paralık ediyor. Dürüstlüğü, kocasına verdiği bağlılık sözünü, onurunu bir yana bırakıyor. Kusursuz, saygın, onu el üstünde tutan kocasını bir başka erkekle aldatıyor. Kocasının onuruyla birlikte kendi onurunu da lekelemekten utanmıyor. Tanrı böyle kadınları benden uzak tutsun. Hiç acımamalı, öldürmeli, diri diri yakıp kül etmeli böylelerini!"

Sonra aklına, az ötedeki tavuk sepetinin altına sakladığı sevgilisi geldi. Vaktin geç olduğunu, gidip yatmasını söyledi Pietro'ya. Ama canı uyumaktan çok yemek yemek isteyen Pietro, akşam yemeğinden bir şeyin artıp artmadığını sordu. Kadın yanıt verdi:

"Ne yemeği? Sen evde yokken, biz yemek yemiyoruz ki! Ercolano'nun karısı mıyım ben? Yatmayacak mısın artık? En iyisi, git yat!"

O akşam Pietro'nun adamları köyden öteberi getirmişlerdi. Eşeklerini, sandık odasının bitişiğindeki ahıra bağlamış ama hayvanlara su vermeyi unutmuşlardı. Çok susayan eşeklerden biri başını yulardan kurtarıp ahırdan çıkmış, su aramaya koyulmuştu. Böyle dolaşırken, altında delikanlının gizlendiği tavuk sepetinin yanına geldi. Sepetin altına çömelmiş olan delikanlının ellerinden birinin parmakları sepetin dışına taşıyordu. İster rastlantı, ister talihsizlik sonucu deyin, eşek

bir ayağı ile delikanlının eline bastı. Canı çok acıyan delikanlı bir çığlık attı. Çığlığı duyan Pietro şaşırdı ve sesin evin içinden geldiğini anladı. Odadan dışarı çıktı. Ayağı delikanlının parmakları üstünde olan eşek, olanca ağırlığı ile bastırıyordu. Pietro:

"Kim var orada?" diye seslendi.

Sepete doğru koştu, sepeti kaldırıp delikanlıyı gördü. Eşeğin bastığı parmakları acıyan delikanlı, Pietro kendisine bir kötülük eder diye korkudan titriyordu. Pietro delikanlıyı hemen tanıdı. Çarpık eğilimlerinin dürtüsüyle, uzun süre peşinde koşmuştu.

"Ne yapıyorsun burada?" diye sordu ona.

Ama sorusuna yanıt alamadı. Buna karşılık oğlan, Tanrı adına kendisine bir kötülük yapmamasını istedi. Pietro şunları dedi:

"Ayağa kalk. Bir kötülük yaparım diye korkma. Yalnız buraya nasıl, niçin geldiğini söyle bana."

Delikanlı her şeyi anlattı. Karısının üzülmesine karşılık, oğlanı bulduğu için sevinen Pietro, onu elinden tutup karısının dünyanın en büyük korkusu içinde beklemekte olduğu odaya götürdü. Karısının karşısına oturup şunları dedi:

"Az önce Ercolano'nun karısını kınıyor, ateşte yakılması gerektiğini, hepinizin namusunu beş paralık ettiğini söylüyordun. Aynı şeyleri niçin kendin için de söylemedin? Kendin için bir şey söyleyemeyeceksen, senin yaptığını yapan o kadını kötülemeye yüreğin nasıl elverdi? Davranışının bir tek nedeni var. Siz kadınlar birbirinizin aynısınız. Kendi ayıbınızı, başkalarının ayıbı ile örtersiniz. Gökten ateş yağsa da, hepinizi yakıp kül etse. İğrenç yaratıklarsınız hepiniz."

Kocasının kendisine sözle saldırmanın ötesinde bir şey yapmadığını, üstelik böyle yakışıklı bir oğlanın elinden

tuttuğu için keyiften dört köşe olduğunu gören kadın kendini toparladı.

"Gökyüzünden ateş yağıp da biz kadınları yakıp kavurmasını istediğinden hiç kuşku duymuyorum" dedi. "Köpek ne kadar sopa severse, sen de bizi o kadar seversin. Ama Tanrı dileğini yerine getirmeyecek. Her neyse, seninle biraz dertleşelim, neden yakındığını söyle bana. Sen de bana, Ercolano'nun karısına davrandığı gibi davransaydın bir diyeceğim olmazdı. Ercolano'nun karısı ikiyüzlü, sofu, yaşlı bir cadaloz. İstediğini elde ediyor kocasından. Bir erkeğin karısına nasıl davranması gerekirse, kocası öyle davranıyor ona. Benim durumum öyle değil. Evet bana güzel giysiler, güzel pabuçlar alıyorsun. Ama bunun dışında nelerden yoksun kaldığımı biliyorsun. Kaç zamandır yatmadın benimle. Güzel giysiler verip de böyle davranmana, eski püskü giysilerle, yalınayak dolaşmayı yeğlerim, yeter ki yatakta gerektiği gibi davran bana. İyi dinle Pietro, ben de öbür kadınlar gibi bir kadınım, onların istediğini istiyorum. Senin vermediğin şeyi başkalarında arıyorum diye beni kınama. Üstelik itlerle kopuklarla düşüp kalkmayarak, senin onurunu da korumuş oluyorum."

Pietro tartışmanın gece boyunca sürebileceğini anlamıştı. Oysa karısı umurunda bile değildi.

"Peki, kadın" dedi, "bu konuda gönlünü ederim. Şimdi bir şeyler hazırlayıp da karnımızı doyursan iyi olur. Sanırım bu çocuğun da karnı, benim karnım gibi açtır."

"Elbette aç. Aklına esip de geri geldiğinde, yemek için sofraya yeni oturmuştuk daha" dedi kadın.

"Öyleyse hemen yemek hazırla bize. Yemekten sonra, her şeyi yakınmayacağın gibi düzenleyeceğim."

Kocasının keyfinin yerinde olduğunu gören kadın kalktı. Hemen sofrayı kurdurdu, daha önce hazırlamış olduğu

yemekleri getirtti. Hayırsız kocası ve delikanlı ile birlikte güle söyleye yemeğini yedi.

Yemekten sonra, üçünün de hoşnut kalması için Pietro'nun ne yaptığı aklımda kalmadı. Ama ertesi sabah kentin alanına gelen delikanlının, o gece daha çok karı mı, yoksa koca mı olduğuna karar veremediğini biliyorum. Kıssadan hisseye gelince sevgili kadınlar: Göze göz, dişe diş. O sırada karşılık veremiyorsanız, eşek duvara attığı çiftenin karşılığını alıncaya dek, aklınızdan çıkartmayın olanı.